

i přichází vhod nové vydání *Jaroslava Vlčka*, pořízené po zásadách kritické věrnosti a přesnosti starým pravopisem, starou interpunkcí i původním švabachem.

Nákladem Unie počala vycházeti nová sbírka původní beletrie *Knihy Zvonu* redakcí Fr. S. Procházky. Byly nám zaslány první tři svazky: *Jana Liera* novela *Magdalena*, *Josefa Štolby* cestopisné obrázky *Ze slunných koutů Evropy* a *Jana Haulasy* japonský román *Okna do mlhy*. Lierova *Magdalena* jest práce tuším plná dvě desetiletí stará a nesnese dnes přisněžšího estetického měřítka, což nepravím proto, abych zlehčoval významu zvěčnělého autora, který vidím jinde než v románo-pisectví.

F. Topič posílá nám sbírku črt *Karla Horkého Má ůcta!* a *Antonína Klášterského* románek veršem *Ze zápisníku mrtvého* (2. svazek Hovorů básníků). Knižka Horkého jsou různé humoresky a satiry velmi zvětralé a vyčpělé a ukazují světle, jaký ěumbuk tropil se s Horkým poslední leta před válkou a jak těžce prohřešovala se ňa něm i na literatuře nekritická kritika česká, která jej odnaučila vši opravdové umělecké práci a sebekritice a jest jistě spoluvinná na tom, že propadl samolibé povrchnosti a mělké jalové manýře. Báseň *Antonína Klášterského* jest konvenční veršovaná povídka, jak rozumělo se jí v letech osmdesátých minulého století, s ozvuky tu z Puškina, onde ze Svatopluka Čecha, tam z Vrchlického, ale není bez půvabů, byť archaických. Jest to příběh nešťastného básníka libertina, který poznal vášeň s mnohými ženami a naposledy, pozdě již, když zdraví jeho bylo podryto, lásku k ženě svého přítele Adrienně. Některé detaily vzal prý autor ze životopisu básníka inženýra Ladislava Staňka, který skončil sebevraždou r. 1884 a z jehož pozůstalosti sešitek veršů vydal tuším Jaroslav Vrchlický. Antonín Klášterský jest věren ideálům svého mládí; a nechápu, že v době, kdy jest za tutěz věrnost oslavována a velebena Eliška Krásnohorská, má býti za ni tupen právě on.

V nakladatelství J. Ottově vyšel román *Růženy Jesenské Ivana Javanová*, o němž brzy přinesu obšírný referát, a polské romanopisckyně a dramatičky *Gabriely Zapolské Sezónní láska*, dobrý román naturalistické faktury.

V knihách dobrých autorů nákladem pí Kamily Neumannové prózy *Josefa Čapka Lelio* (74 strany, za 2 K), o nichž píši v souvislosti s knihou jeho bratra Karla v stati úvodní.

Z nakladatelství Laichtrova studie významného sociologa *Jakuba Novíkova Problém bídý a přirozené jevy hospodářské*, překladem dra Jaroslava Nováka (Otázek a názorů číslo 32).

V nakladatelství Fr. Borového *Ivana Volného Povídka o dnech mého života, radostech a strastech*, v překladu Stanislava Minaříka (9. svazek Knih slovanských autorů).

K překladu Suarésova Stendhala

Kdesi bylo vytčeno jako lapsus jedno místo z mého překladu Suarésa, a síce v kapitole 7 „Pod mostem Avignonským“ (Kmen č. 41). Není to však lapsus, nýbrž přeložil jsem tak *po úvaze a úmyslně*. Místo ono zní v originále: l'un et l'autre en quête du pays où la lune est de miel. To přece není možno přeložiti: „kde jsou libánky“ ani „kde měsíc jest libánkový“. Obraz Suarésův jest docela konkrétný;

jde mu o skutečný měsíc, a ne o odtažitě určení časové. Stendhal chce znázorniti *nehoráznou, dělskou přímo naivnost* Musseta a George Sandové, kteří hledají v Benátkách věčné jaro lásky. Mohl jsem a chtěl jsem přeložiti pohádkovým stylem: „hledají zem, kde rostou medové koláče“, ale to by nebylo suarésovské. I rozhodl jsem se pro překlad doslovný, neboť on jediný jest zde práv rázu *stylu Suarésova*, který cítí jeden jeho francouzský kritik výslovně jako „*dělsky reálný*“ a „*konkrétný až do barbarskosti*“. Takovým dojmem musí působiti i překlad český, ač chce-li vystihnouti a podati ráz originálu.

Nové knihy (7)

V popředí zájmu jest tentokrátě překlad válečného románu francouzského *Oheř* od *Henri Barbusse* (nákladem Topičovým v jeho Dobrých knihách přeložených). Autor byl před válkou skoro neznám širšimu obecnstvu francouzskému; jeho román, který dosáhl statisícových vydání, učinil jej naráz proslulým. Spisovatel prožil 15 měsíců v čáře bitevní a Oheř jest deníkový záznam toho přemnohého strašného a mála radostného, co prožil roj desátíka Bertranda, v němž bojoval jako prostý voják i Barbusse. Není pochyby, že Barbusse jest mohutný umělec nevšedních schopností, zvláště zrakových, který dovede vysloviti, co viděl, slovem novým a někdy úžasně smělým. Není pochyby také, že není jen pouhé oko, ale i duše a srdce. A přece nejsem přesvědčen o poslední nejvyšší tvůrčí a právě básnické hodnotě jeho díla. Jeho *básnická osobnost* jest skoro úplně vymazána v této knize. Jest pravda, bylo by nesmírně odvážné a riskantní postavití svou osobnost jako hranol mezi čtenáře a tento strašný nadlidský děj, ale přece jen za tuto cenu mohlo vzniknouti dílo opravdu geniální. Barbusse volil býti pouhým mediem a často nástrojem nejvyšě citlivým a věrným, který by prostředkoval čtenáři válečný děj, rozložený v pocity a otřesy duševní. I to jest úkol čestný, ale ne již tvůrčí v nejvyšší potenci slova. Něco z reportáže ulpělo na tomto díle a oloupilo je o plné básnické posvěcení. Nacionalističtí kritikové ve Francii vytýkali Barbussovi, že podal jen strašnou trpnou hrůzu války, a ne její heroism; myslím, že se tu cítí správně něco, co jest nešťastně vysloveno. Vlastní příčinu menší básnické hodnoty vidím v tom, co jsem vytkl. Překlad tohoto díla nebyl nic snadného a p. Hanuš Jelinek rozřešil jej velmi pěkně.

Z téhož nákladu ve sbírce Povídky o zvířatech překlad *Bronsarla ze Schellendorffů Z afrických stepí a pralesů*. Ale není to Jack London, ba ani ne E. Thompson Seton, který vyšel předtím v této sbírce!

U Kočiho III. díl *Jana Kryštofa* od *Romaina Rollanda*, o němž bylo již promluveno v tomto listě mnou i Rudolfem Malým.

Tamže *Bohatýr Vratislav* od *Edvarda Štorcha* (Uměleckých snah svazek 61). Ed. Štorch snaží se tu, opíraje se o starou epiku ruskou i jihoslovanskou, o rekonstrukci slovanského bohatýra českého z doby kolem r. 600 po Kr., rekonstrukci půl básnickou, půl vědecky dokumentární.

Nákladem Českého lidového knihkupectví a antikvariátu (Josefa Springra) *Nová svoboda*, rozpravy amerického presidenta *Woodrow Wilsona* v překladu Ivana Schulze. Wilson charakterisuje tuto knihu jako „pokus vyjádřiti nového ducha

260 naši politiky a naznačiti v hlavních bodech..., v čem záleží to, co musíme podniknouti, máme-li přivésti svou politiku opět k její plné duševní síle a svůj národní život... k čistotě, sebeúctě a bývalé síle a svobodě“. Tedy: kniha enthusiasmu obrodného. Kniha ducha v podstatě lyrického, který má své poslání lásky a víry osobnostní a touží získati pro ně každého.

Nákladem Unie umělecká publikace *Adolfa Kašpara Toman a lesní panna*. Umělec, který nakreslil obrázky i napsal text, zůstává věrný svému rázu i své úrovni.

V Styblově knihovně vybrané četby jako 5. svazek *Henry Bordeaux Rodina Roquevillardova* překladem Heleny Preisslerové.

Nákladem Ústředního dělnického knihkupectví (Ant. Svěceného) *Zlatý pramen, Sto let české pohádky*. Jest to anthologický přehled české pohádkové tvorby, vybraný Marií Majerovou a sáhající od Josefa Lindy a Šebestyána Hněvkovského přes Tyla, Mikšíčka, Němcovou a Erbena až k Řihovi-Tillemu, Dykovi, Mahenovi, Wenigovi a Jesenské. Jest to tedy spíše všehochuť než anthologie, neboť ryze umělá moderní symbolicko-alegorická báchorka stavěna jest do stejné řady s pohádkou ne sice autenticky lidovou, ale přece lidové tvorbě se blížící nebo ji napodobující (jako u Němcové nebo u Erbena). Kromě toho, aby strakatina byla úplná, vložila pí Majerová do své sbírky i jednu z Bájí Šošany od Zeyera a Havlíčkova Krále Lávrů. Že v moderní tvorbě české jsou také jakési pohádky Růženy Svobodové, arcidíla stylu a poesie jako Střevíčky, nezdá se pořadatelka věděti.

Nákladem České obce dělnické v Praze vyšla již dříve programová řeč *Antonína Uhlíře Český socialism, jeho filosofie a politika*, k níž brzy se vrátíme referátem.

Vlastním nákladem vydal *Emanuel Chalupný* 2. svazek své *Sociologie* (Sociologie všeobecné díl V): *Vývoj lidstva*. (Stran 245, za 8 K 40 h.) I o této knize přineseme odborný referát. Zatím budiž doporučena a pozdravena jako dílo velké lásky a velkého enthusiasmu.

Nákladem Fr. Borového *Básně tak zvaných Rukopisů Královédvorského a Zelenohorského*, jež „upravil novočesky a rytmicky“ dr. *Antonín Frinla*. O tomto vydání poznamenává p. autor v úvodě, že „znamená další logický krok na dráze básnické rehabilitace“ RKZ v onom smyslu, jak o ní mluví J. Hanuš na str. 86—88 svého vydání, t. j. rehabilitace estetické jako vynikajícího plodu romantické školy české a nejvýznačnější literární památky české z dvacátých let 19. století.

Týmž nákladem významná publikace výtvarná *F. M. Dostojevskij* od našeho spolupracovníka *Vlastislava Hofmana*. Jest to třicet kreseb hlavních osob z románů Dostojevského, třicet typů visionářské architektiky duševní, některé z nich opravdu naléhavé síly výrazové. O publikaci Hofmanově bude jistě mnoho diskutováno: vyžaduje si toho přímo svou rozhodností a zásadností v pojmání uměleckých problémů. *Jan Bartoš* napsal ke kresbám Hofmanovým vývojeslovný úvod o díle Dostojevského.

Artur Novák, vydavatel uměleckých tisků a knih (Praha II, Havelská 16), vydal pěkný *Almanach 1918*. V obrazové části T. F. Šimon, Ladislav Beneš, Karel Vik, Hugo Böttinger, v textu krásný Deml, František Žákavec (Pěšinkami mrtvých: Po stopách Josefa Mánesa v Újezdě Chodovém) a V. V. Štechovy Listy z poznámek, které prodírají se místy hluboko ke kořenům tvorby umělecké.